

Nr 50.

Av herr **Sjölander**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 34, med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 34, tillåter jag mig på här nedan angivna grunder hemställa om ändring i Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862.

I motiveringen till ovan nämnda proposition framhålles som känt faktum, att i stora delar av Europa den kommunala rösträtten redan är grundad på avgjort radikalare linjer än de, som nu föreslås i Sverige, och att den demokratiska rörelsen över allt fullföljer sådana linjer.

Den kungl. propositionen är emellertid byggd huvudsakligast på den liberala ståndpunkten i författningsfrågan och följer ej fullt ut de s. k. radikala linjerna. Lyckligast hade utan tvivel varit, om regeringsförslaget tagit mera hänsyn till personlighetsprincipen och konsekvent sökt genomföra densamma. Regeringen bygger dock tyvärr sitt rösträttsförslag delvis på andra grunder genom att fortfarande bibehålla den kommunala skattskyldigheten såsom villkor för rösträtt i våra kommuner.

Skattskyldighetsstrecket har dock till given sorglig följd, att stora grupper av oförvitliga medborgare på grund av tillämpningen av bestämmelserna i bevillningsförordningen komma att ställas utanför allt kommunalt medinflytande och det politiska inflytande, som grundar sig på de kommunala institutionerna, och detta trots demokratiens segertåg ute i världen. Jag syftar då närmast på den del av jordtorparklassen, vil-

ken icke erlägger någon bevillning för jordbruksfastighet eller i mantal satt jord, utan denna bevillning erlägges av husbonden.

Enligt senast tillgänglig statistik för jordbruksyrkets manliga utövare utgjordes jordtorpargruppen av icke mindre än cirka 70,000 personer i tjuguarssaldern och därutöver. Medräknar man då dessa mäns hustrur, så finna vi, att det är en synnerligen stor och, jag vågar påstå, mycket aktningvärd samhällsgrupp, som faller för — vad man i dessa dagar vill taga bort — ett streck, nämligen skatteskyldighetsstrecket. Om i ovan nämnda siffra åtskilliga jordtorpare på grund av sin anställnings art erlägga skatt, så kvarstår dock det stora övervägande antalet som icke skattskyldigt.

Det vore en uppenbar och onödig orättvisa, om denna, som jag vill hoppas, historiska och märkliga riksdag skulle åtskiljas utan att hava tillerkänt denna urgamla arbetargrupp full medborgarrätt, denna arbetargrupp, som generation efter generation kämpat och arbetat mot en karg naturs alla besvärligheter, dessa ödemarkernas kämpar, både man och hustru, vilka under långa tider lagt stycke efter stycke av svensk jord under kultur, fogat teg till teg. Deras produktiva arbetes frukter har hela vårt samhälle njutit. De ha i sin mån bidragit att med sitt tunga arbete rädda vårt land undan hungersnödens faser.

Huru skola dessa tysta, trogna och tålmodiga arbetare belönas? De skola icke tillerkännas fulla medborgerliga rättigheter, då dylika rättigheter enligt kungl. förslaget skola tillerkännas andra stora grupper av vårt folk, såsom de gifta kvinnorna, vilkas män äro skattskyldiga m. fl. Man gör sig icke skyldig till någon överdrift, då man djärves påstå, att Sveriges uråldriga, troligtvis äldsta arbetargrupp för länge sedan varit mogen för full och obesuren medborgarrätt. Det vore icke vår demokratiska tid värdigt att utestänga denna arbetargrupp från full medborgarrätt, även om skadan i en nära framtid kan repareras.

Försvaren av Kungl. Maj:ts förslag kanske invänder, att jordtorparen bör själv deklarerat för så stort belopp, att han blir skyldig erlägga skatt till kommun.

Men dessa arbetargrupper leva till stor del under sådana förhållanden, att de ofta sakna möjlighet att själva taga initiativ till fullgörande av de formella åtgärder, som erfordras för att erhålla egen debetsedel. Rättvisan kräver därför, att dessa brukare av icke avsondrad jord tillförsäkras sin rösträtt på samma sätt som brukare av avsondrade fastigheter.

De gifta kvinnorna exempelvis erhålla ju på s. a. s. automatiskt sätt sin kommunala rösträtt utan någon vare sig deklaration eller annan

anmälan. Varför icke då bereda en framkomlig väg även för den svenska torparklassen, mot vars kommunala rösträtt ju intet parti opponerat!

På grund av vad som nu är anfört och hänvisande för övrigt till motiveringen i regeringsförslaget, får undertecknad vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte vidtaga sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 34, att personer, som bruka torp eller andra lägenheter, vilka icke avsevärdats, måtte tillförsäkras kommunal rösträtt, oaktat de ej för lägenheten påförts särskild debetsedel.

Stockholm den 27 november 1918.

Oscar E. Sjölander.

Stockholm 1918. Kungl. Boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner.
185247